

Vispārīgie vrtspārņu konta apkalpošanas noteikumi

1.	Lietotie termini un to skaidrojumi	1
2.	Vispārīgie noteikumi	2
3.	Vrtspārņu konts	2
4.	Vrtspārņu konta dokumenti	3
5.	Komisiju iekasšanas kārtība	3
6.	Klienta rīkojumi pirkt/pārdot vrtspārņus	3
7.	Vrtspārņu darījumu rīkojumu iesniegšana pa telefonu	5
8.	E-Brokera pakalpojums	6
9.	Vrtspārņu pārvērtumi, dereistrācija, bloķēšana un notikumi	7
10.	Klientu interešu aizsardzība (MiFID)	8
11.	Informācijas sniegšana Klientam	8
12.	Riski	9
13.	Pakalpojumu piemērotība un atbilstība privāta klienta interesēm	9
14.	Informācija par Banku un tās sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem	10
15.	Atbildība	10
16.	Interesu konfliktu novēršana	11
17.	Ieguldījumu aizsardzības un noguldījumu garantiju sistēmas	11
18.	Konfidencialitāte	11
19.	Sādzības un strīdu izšķiršana	11
20.	Prījīgie noteikumi	11

1. Lietotie termini un to skaidrojumi

Šajos Vispārījos vrtspārņu konta apkalpošanas noteikumos termini tiek lietoti sekojošā nozīmē:

- 1.1. **Anketa** – Bankas noteikta standarta formas dokuments, kuru jā aizpilda Klientam un ar kura palīdzību Banka iegūst informāciju par Klienta zināšanu un pieredzi darījumos ar vrtspārņiem, ieguldījuma mērķiem un klienta finansiālo stāvokli;
- 1.2. **Ārpus biržas darījumi (OTC – over the counter)** – vrtspārņu darījumi, kuri veikti ārpus regulētā tirgus un daudzpusīgās tirdzniecības sistēmas caur vrtspārņu norādītu starpnieksabiedrību;
- 1.3. **ATS** – automātiskā tirdzniecības sistēma;
- 1.4. **Banka** – valsts akciju sabiedrība „Latvijas Hipotēku un zemes banka”;
- 1.5. **Centrālās** – spēkā esošais Bankas pakalpojumu centrs;
- 1.6. **Darījums** – Klienta darbības ar vrtspārņiem, kuras tiek veiktas ar Bankas starpniecību, tajā skaitā, bet ne tikai, vrtspārņu piršana, pārdošana, turšana, apmaiņa, pārvērtums, dzīšana, depozitācija un dereistrācija;
- 1.7. **Dereistrācija** – vrtspārņu pārvērtšana no saskaņotā reģistrācija Latvijā Centrālajā depozitārijā uz Klienta kontu Bankā;
- 1.8. **E-Brokeris** – Bankas pakalpojums, ar kura palīdzību Bankas Klienti, izmantojot interneta pieslēgumu, iesniedz vrtspārņu uzdevumus NASDAQ OMX Baltijas valstu biržās bez Bankas starpniecības;
- 1.9. **E-Brokera naudas konts** – paša Klienta naudas konts, kur tiek atspoguļoti tikai un vienīgi ar E-Brokera starpniecību veiktie darījumi biržās ATS;

- 1.10. **E-Brokera vrtspārņu konts** – paša Klienta vrtspārņu konts, kur tiek atspoguļoti tikai un vienīgi ar E-Brokera starpniecību veiktie darījumi biržās ATS;
- 1.11. **Ieguldījumu pakalpojumu klientu klasifikācijas politika** – vispārīgās Bankas darbības reglamentējošs dokuments, kas izstrādāts ieguļdījumu pakalpojumu klientu klasifikāšanai atbilstoši to pieredzei un kompetencei, darbojoties ar finanšu instrumentiem. Šis dokuments publicēts Bankas interneta mājas lapā www.hipo.lv;
- 1.12. **Ieguldījumu pakalpojumu rīkojumu izpildes politika** – vispārīgās Bankas darbības reglamentējošs dokuments, kas izstrādāts, lai nodrošinātu labāko rezultātu klientiem; šis dokuments publicēts Bankas interneta mājas lapā www.hipo.lv;
- 1.13. **Iesniegums** – Bankas noteikta standarta formas iesniegums vrtspārņu konta atvēršanai;
- 1.14. **Iesniegumu par E-Brokera Limitu izmaiņām** – Bankas noteikta standarta formas pieteikums, ko aizpilda un iesniedz Klienti vrtspārņu darījumu limitu noteikšanai, izmantojot E-Brokera pakalpojumu;
- 1.15. **Iesniegums E-Brokera pieslēgumam** – Bankas noteikta standarta formas pieteikums, ko aizpilda un iesniedz Klienti E-Brokera pakalpojuma izmantošanai;
- 1.16. **Iesniegums E-Brokera pieslēguma slēgšanai** – Bankas noteikta standarta formas pieteikums, ko aizpilda un iesniedz Klienti E-Brokera pakalpojuma izmantošanas izbeigšanai;
- 1.17. **Iesniegums par E-Brokera pieslēgumu maiņu** – Bankas noteikta standarta formas pieteikums, ko aizpilda un iesniedz Klienti, lai veiktu izmaiņas E-Brokera pakalpojuma izmantošanā, pieslēdzot vai atslēdzot E-Brokera pieslēgumu NASDAQ OMX Baltijas valstu biržās;

- 1.18. **Iesniegums pilnvaroto personu, kuras ir ties gas iesniegt v rtspap ru dar jumu r kojumus pa telefonu, saraksta nomai ai** – Bankas noteikta standarta formas iesniegums, ko savstarp ji paraksta Puses, lai nomain tu iepriekš v rtspap ru dar jumu R kojumu iesniegšanai pa telefonu Klienta v rd pilnvarot s personas;
- 1.19. **Finanšu instrumentu un ieguld jumu pakalpojumu apraksts** – Bankas dokuments, kur tiek sniegta likum noteikt inform cija – taj skait par Banku k ieguld jumu pakalpojumu sniedz ju, Bankas sniegtajiem ieguld jumu pakalpojumiem, daž diem v rtspap ru veidiem, ieguld jumu strat ij m, pakalpojumu izmaks m un ar to saist tajiem izdevumiem, dar jumu izpildes viet m, k ar inform ciju par klienta v rtspap ru un naudas l dzek u drošu tur šanu; šis dokuments public ts Bankas interneta m jas lap www.hipo.lv;
- 1.20. **Interesu konfliktu nov ršanas politika, sniedzot ieguld jumu pakalpojumu** – visp r js Bankas darb bu reglament jošs dokuments, kas izstr d ts, lai veiktu nepieciešamos un iesp jamos pas kumus, lai identific tu un nov rstu interešu konfliktus, kas var tu rasties starp Banku (t.sk. t s darbiniekiem) un t s klientiem; šis dokuments public ts Bankas interneta m jas lap www.hipo.lv;
- 1.21. **Klients** – persona, kurai Bank atv rts v rtspap ru kots saska ar L gumu vai Iesniegumu;
- 1.22. **Komisijas atl dz ba** – Klienta atl dz ba Bankai par Bankas sniegtajiem pakalpojumiem, kas nor d ta Cenr d ;
- 1.23. **LCD** – Latvijas Centr lais depozit rijs;
- 1.24. **L gums** – *L gums par v rtspap ru konta atv ršanu un apkalpošanu* vai jebkura cita vienošans s, kur Puses vienoj s to savstarp j m attiec b m piem rot šos *Visp r jos v rtspap ru konta apkalpošanas noteikumus*;
- 1.25. **Likums** – sp k esošie Latvijas Republik piem rojamie ties bu akti ;
- 1.26. **Limits** – Klienta naudas un v rtspap ru atlikums, kura ietvaros iesp jams veikt dar jumus biržas ATS, izmantojot E-Brokera piesl gumu;
- 1.27. **Naudas kots** – saska ar Bankas sp k esošajiem noteikumiem m Klienta atv rts piepras juma noguld juma kots, kurš tiek izmantots v rtspap ru
- oper cij m – t.sk., nor iniem saska ar dar jumiem, komisiju, nodok u, nodevu un citu tam l dz gu maks jumu iekas šanai;
- 1.28. **Pazi ojums par jaunās paroles pieš iršanu v rtspap ru dar jumu r kojumu iesniegšanai pa telefonu** – Bankas noteikta standarta formas pazi ojums, ko savstarp ji paraksta Puses, lai nomain tu iepriekš noteikto Klienta autentifik cijas paroli v rtspap ru dar jumu r kojumu iesniegšanai pa telefonu;
- 1.29. **Puse** – Klients vai Banka;
- 1.30. **Puses** – Klients un Banka;
- 1.31. **Noteikumi** – šie *Visp r jie v rtspap ru konta apkalpošanas noteikumi* ;
- 1.32. **R kojums** – atbilstoši Bankas pras b m sagatavots un Bankai iesniegts Klienta uzdevums Dar jumu ar V rtspap riem veikšanai vai cit m darb b m ar Kotos esošajiem V rtspap riem;
- 1.33. **Telefon-Brokera naudas kots** – pašs Klienta naudas kots, kurš ir nor d ts k *nodrošin juma naudas kots* starp Pus m nosl gtaj *Vienošan par v rtspap ru dar jumu r kojumu iesniegšanu pa telefonu* ;
- 1.34. **Telefon-Brokera v rtspap ru kots** – pašs Klienta v rtspap ru kots, kurš ir nor d ts k *nodrošin juma v rtspap ru kots* starp Pus m nosl gtaj *Vienošan par v rtspap ru dar jumu r kojumu iesniegšanu pa telefonu*;
- 1.35. **Tur t jbanka** – Bankas un t s klientu korespond još ne LCD re istr to v rtspap ru kontu tur t jbanka;
- 1.36. **V rtspap ri** – Finanšu instrumentu tirgus likum defin tie finanšu instrumenti – taj skait , bet ne tikai – par da v rtspap ri, akcijas, ieguld jumu fondu apliec bas, atvasin tie finanšu instrumenti;
- 1.37. **V rtspap ru kots** – Klienta Iesniegum vai L gum nor d tais Bankas atv rtais kots Klienta v rtspap ru tur šanai;
- 1.38. **Vienošans par v rtspap ru dar jumu r kojumu iesniegšanu pa telefonu** – vienošans starp Klientu un Banku par Klienta ties b m iesniegt v rtspap ru dar jumu r kojumus (uzdevumus) pa telefonu.

2. Visp r gie noteikumi

- 2.1. Šie Noteikumi regul attiec bas starp Banku un Klientu, kas rodas:
- 2.1.1. atverot un apkalpojot Klienta v rtspap ru kontu;
- 2.1.2. pie emot un izpildot Klienta r kojumus par v rtspap ru pirkšanu/p rdošanu un v rtspap ru nor iniem;
- 2.1.3. pie emot un izpildot Klienta r kojumus par v rtspap ru p rvedumiem, dere istr cijas, blo šanas un cit m ar v rtspap ru konta apkalpošanu saist t m oper cij m;
- 2.1.4. sniedzot jebkurus citus ar v rtspap ru dar jumiem saist tus pakalpojumus.
- 2.2. Sniedzot v rtspap ru konta apkalpošanas un starpniec bas pakalpojumus, Banka iev ro sp k esošos normat vos aktus un Bankai saistošus uzraudz bas iest žu izdotos normat vos dokumentus, k ar sp k esošos Bankas iekš jos normat vos aktus.
- 2.3. Bankai ir ties bas atteikt Klientam sniegt attiec gos pakalpojumus un oper cijas saska ar sp k esošajiem likumiem, kas reglament noziedz gi ieg to l dzek u legaliz cijas nov ršanu.
- 2.4. Saska ar sp k esošajiem Latvijas Republikas likumiem, pašuma ties bas uz v rtspap riem Klients ieg st ar br di, kad attiec gie v rtspap ri ieg r matoti Klienta v rtspap ru kont .
- 2.5. Banka ir ties ga bez Klienta akcepta veikt labojumus Klienta v rtspap ru kont , ja, k das rezult t , v rtspap ru kont ieskait ti Klientam neparedz ti v rtspap ri.
- 2.6. Banka nav atbild ga par iesp jamiem Klienta papildus izdevumiem, ja Klients nav iepazinis ar šiem Noteikumiem un Cenr di.
- 2.7. Bankai ir ties bas zi ot FKTK par Klienta dar jumiem, ja rodas aizdomas, ka dar jums tiek veikts manipul at v nol k vai izmantojot iekš jo inform ciju.
- 2.8. Bankai ir ties bas vienpus ji lauzt L gumu ar Klientu jebkur laik , ja tiek konstat ti prettiesiski dar jumi, noziedz gi ieg tu l dzek u legaliz cija un/vai tirgus manipul cijas ar v rtspap riem.
- 2.9. Bankai ir at auts ierakst t magnetafonlent , elektroniski vai jebk d cit veid jebkuru savstarp ju telefonisku sarunu ar Klientu. Šaj Noteikumu punkt min tie ieraksti var tikt izmantoti k pier d jumi, risinot str d gus jaut jumus starp Pus m par L gum vai šajos Noteikumos noteikto saist bu izpildi.
- 2.10. L guma un šo Noteikumu nosac jumi, kas pieš ir Bankai ties bas un pilnvaras, ir uzskat mi par Klienta izsniegtu pilnvarojumu Bankai.
- 2.11. Šie Noteikumi ir saistoši, ja Puses sav starp nosl gušas *L gumu par v rtspap ru konta atv ršanu un apkalpošanu* vai jebkuru citu vienošanos (l gumu, dar jumu v.tml.), kur Puses vienojuš s to savstarp j m attiec b m piem rot šos *Noteikumus*;

3. V rtspap ru kots

- 3.1. Banka atver v rtspap ru kontu pamatojoties uz rakstisku Klienta Iesniegumu vai L gumu. Klientam pieš irtais konta numurs tiek papildin ts ar papildus simboliem, kas prec z k apraksta attiec go v rtspap ru kopumu.
- 3.2. V rtspap ru konta atv ršanas Iesniegum vai L gum tiek nor d ts Bank atv rts naudas kots, kurš tiks izmantots v rtspap ru oper cij m – nor iniem saska ar dar jumiem, komisiju, nodok u, nodevu u.c. maksu iekas šanai. Klientam naudas kots Bank , j atver Bankas sp k esošo piepras juma noguld juma kontu darb bu reglament jošo noteikumu noteiktaj k rt b . Viens naudas kots var tikt izmantots nor inu veikšanai attiec b uz vair kiem Klienta v rtspap ru kontiem. V rtspap ru dar jumu veikšanai nor d t Klienta naudas konta apkalpošanai tiek piem roti Bankas sp k esošie noteikumi attiec b uz piepras juma noguld juma kontiem, cikt l šajos Noteikumos nav notei kts cit di.

Vispārīgie vrtspār ru konta apkalpošanas noteikumi

- 3.3. Banka slēdz Klienta vrtspār ru kontu, pamatojoties uz Klienta rakstisku iesniegumu.
- 3.4. Bankai ir tiesības slēgt vrtspār ru kontu bez Klienta piekrišanas, ja vienlaicīgi izpildās sekojoši nosacījumi:
  - 3.4.1. vrtspār ru konta atlikums pēdējās 3 (trīs) mēnešos ir 0;
  - 3.4.2. vrtspār ru konta apgrozījums pēdējās 3 (trīs) mēnešos ir 0;
  - 3.4.3. no Klienta norādītā naudas konta un citiem Klienta kontiem Bankai nav iespējams iekasēt komisijas maksu par vrtspār ru konta apkalpošanu.
- 3.5. Banka veic Klientam piederošo vrtspār ru turšānu šārti: no Bankas pašam esošajiem vrtspār riem Klienta kontā iegremdētos vrtspār rus nedrīkst izmantot Bankas kreditoru prasījumu apmierināšanai.
- 3.6. Pārdevums tam, ka vrtspār ri pieder Klientam, ir iegremdējums Klienta vrtspār ru kontā. Bankai ir atbildīga par to, lai ar vrtspār riem veiktie darījumi tiktu nekavējoties ierakstīti un šo darījumu rezultāti iegremdēti vrtspār ri tiktu nekavējoties iegremdēti Klienta vrtspār ru kontā.
- 3.7. LCD iegremdēto vrtspār ru turšānu un uzskaitē Bankai tiek veikta likum un LCD noteikumos noteiktā kārtošana. Vrtspār ru uzskaitē pieprasītais vrtspār ru turšānu tiek veikta saskaņā ar attiecīgās valsts likumu un šiem Noteikumiem.
- 3.8. Pieprasītais emitēto vrtspār ru turšānu Banka var izmantot citā valstī, reģistrēta un uzraudzēta vrtspār ru turšānu pakalpojumus, nododot tam turšānu Klientam piederošos vrtspār rus. Pieprasīto vrtspār ru turšānu Klientu vrtspār ru turšānu izveido Banka.
- 3.9. Klientam piederošie vrtspār ri pieprasītais vrtspār ru turšānu var tikt turšānu Bankas vārdevtajā kontā, kā arī norādītajā esošos vrtspār rus Banka tur savu klientu labā (nominālais konts). Vienam nominālajam kontam var tikt turšānu vairākiem Bankas klientiem piederošiem vrtspār riem.
- 3.10. Bankai un vrtspār ru turšānu, kura turšānu atrodas Klientam piederošiem vrtspār riem, ir tiesības ieturēt nodokļus no Klienta vrtspār ru pārdošanas rezultātiem tiem ienākumiem (dividendu, procentu ienākumiem, dzīvības summu utml.), kā arī no Klienta naudas konta Bankā, ja saskaņā ar Latvijas Republikas vai attiecīgās valsts tiesību aktiem vrtspār ru turšānu ir pienākums veikt šādus nodokļu ieturējumus.

4. Vrtspār ru konta dokumenti

- 4.1. Banka pati vai pēc Klienta pieprasījuma izsniedz Klientam šādus vrtspār ru konta dokumentus:
  - 4.1.1. akceptīvus vrtspār ru pirkšanas/pārdošanas rkojumus (uzdevums);
  - 4.1.2. akceptīvus vrtspār ru pārdevuma rkojumus (uzdevums);
  - 4.1.3. akceptīvus derīgas ierakstīšanas pieprasījumus;
  - 4.1.4. vrtspār ru konta izrakstus;
  - 4.1.5. vrtspār ru portfeļa stāvokli, kas atspoguļo visu Klienta vrtspār ru kontu atlikumus, t.sk. bloķētos, pēc biržas cenas uz iepriekšējās sesijas beigām;
  - 4.1.6. pārdevuma apliecināšanas dokumentus katram vrtspār ru kopumam, kas atspoguļo attiecīgo vrtspār ru skaitu kontā, kā arī aprēķinātumu, ja tas ir.
- 4.2. Augstākminētie dokumenti ar Bankas atbildīgā darbinieka parakstu un spiedogu kalpo gan kā oficiāla Bankas izziņa, gan kā apstiprinājums noteiktu operāciju veikšanai/neveikšanai.
- 4.3. Vismaz reizi gadā ne vēlāk kā līdz 20. janvārim Banka sagatavo Klienta vrtspār ru konta izrakstu par Klientam piederošajiem vrtspār riem, kas iegremdēti kontā gada laikā.
- 4.4. Ja Banka līdz 20. februārim nav saņēmusi no Klienta iebildumus un pretenzijas par Klienta portfeļa stāvokli uz iepriekšējā gada pēdējo dienu, tad Klienta vrtspār ru konta stāvokli uzskatāms par apbūvēti saskaņot.

5. Komisiju iekasēšanas kārtība

- 5.1. Klients maksā Bankai komisijas atlīdzību saskaņā ar Bankas Cenrādī.
- 5.2. Par pakalpojumiem, kuru izcenojumi nav iekasēti Cenrādī, bet ir sniegti Klientam, Bankai ir tiesības pastāvīgi noteikt atlīdzības apmēru, ja nav citas vienošanās ar Klientu.
- 5.3. Bankai ir tiesības vienpusēji veikt izmaiņus Cenrādī par šo Noteikumu 11. sadaļā noteiktajiem veidiem informējot Klientu 30 kalendārās dienas iepriekš. Ja Klients nepiekrīt Bankas piedāvātajiem izmaiņiem Cenrādī, tad Klients ir tiesības vienpusēji atkāpties no vrtspār ru konta apkalpošanu regulāro līgumattiecībām, paziņojot par to Bankai rakstiskā veidā līdz izmaiņiem Cenrādī spēkā stāšanās datumam. Līgumattiecību darbība turpināsies, ja izmaiņi izbeidzas pēc šo Noteikumu punktos 20.9. - 20.11. noteikto nosacījumu izpildes. Ja Banka līdz izmaiņiem Cenrādī spēkā stāšanās dienai nav saņēmusi Klienta rakstisku iesniegumu par līgumattiecību izbeigšanu, Bankai ir tiesības uzskatīt, ka Klients Bankas piedāvātajiem izmaiņiem Cenrādī ir akceptējis.
- 5.4. Klienta pienākums ir pirms attiecīgā pakalpojuma izmantošanas nodrošināt savas naudas kontā atlikumu komisiju nomaksai. Ja Klienta norādītajā naudas kontā nav pietiekamu līdzekļu komisiju segšanai, Bankai ir tiesības neveikt attiecīgo operāciju.
- 5.5. Atkarībā no komisijas veida, tiek iekasēta pirms vai pēc pakalpojuma sniegšanas (aprēķina perioda).
- 5.6. Ja līdz Klienta iesniegumam vai Līgum norādītajā naudas kontā nav pietiekami, tad Bankai ir tiesības aprēķināt komisijas par sniegtajiem pakalpojumiem bezakceptējamā kārtībā norakstīt no jebkura Klienta konta Bankā.
- 5.7. Ja komisiju nav iespējams iekasēt šo Noteikumu 5.6. punktā noteiktajā kārtībā, Bankai ir tiesības pārdot Klientam piederošos vrtspār rus par tirgus cenu un bez iepriekšējā brīdinājuma, tādā mērī, lai segtu komisiju, un izmantot ienākumus komisiju samaksai.
- 5.8. Klients apņemas pirms katra Rkojuma iesniegšanas Bankai iepazīties ar spēkā esošo Cenrādī. Banka nav atbildīga par Klienta zaudējumiem un citiem papildus izdevumiem, ja Klients nav iepazīties ar spēkā esošo Cenrādī.

6. Klienta rkojumi pirkto/pārdevto vrtspār rus

- 6.1. Rkojumus Bankai pirkto vai pārdevto vrtspār rus Klients var iesniegt:
  - 6.1.1. rakstiska iesnieguma formā, Klientam personīgi ierodoties Bankas filiālē un uzdodot Bankas filiāles darbiniekam noformēt vrtspār ru pirkšanas/pārdošanas rkojumu (uzdevumu);
  - 6.1.2. izmantojot telefonu, faksu, e-pastu vai kādu citu komunikāciju līdzekļi – ja par šādu vrtspār ru pirkšanas/pārdošanas rkojuma (uzdevuma) iesniegšanas veidu ar Banku ir noslēgta vienošanās; šajā gadījumā rkojuma (uzdevuma) iesniegšanas kārtību (t.sk., autentifikācijas kārtību) reglamentē attiecīgā starp Klientu un Banku noslēgtā vienošanās; Rkojumu (uzdevumu) iesniegšana pa telefonu tiek veikta, pamatojoties uz starp Klientu un Banku noslēgtā *Vienošāns par vrtspār ru darījumu rkojumu iesniegšanu pa telefonu* un šo Noteikumu 7. sadaļā noteikto;
  - 6.1.3. izmantojot Bankas piedāvāto E-Brokera pakalpojumu (t.i., pakalpojums ar kura palīdzību Bankas Klienti, izmantojot interneta pieslēgumu, iesniedz vrtspār ru uzdevumus NASDAQ OMX Baltijas valstu biržās bez Bankas starpniecības) – ja Klients šādu pakalpojumu ir pieņēmis ar attiecīgu *Iesniegumu E-Brokera pieslēgumam*; tiesiskā attiecība starp Klientu un Banku šajā gadījumā tiek regulēta ar šo Noteikumu 8. sadaļā noteikto.
- 6.2. Rkojuma rakstiskajam (uzdevuma) iesnieguma formā jānorāda sekojošā informācija:

Vispārīgie vrtspārņu konta apkalpošanas noteikumi

- 6.2.1. Klienta identifikācijas dati (fiziskā personām - vārds, uzvārds, personas kods, juridiskām personām – nosaukums un reģistrācijas numurs);
- 6.2.2. rkojuma (uzdevuma) veids - pirkt vai pārdot;
- 6.2.3. Klienta vrtspārņu konta numurs;
- 6.2.4. Klienta naudas konta numurs;
- 6.2.5. vrtspārņu identifikācijas dati (finanšu instrumenta veids, emitents, ISIN kods utml.);
- 6.2.6. pārdodamo/pirkamo vrtspārņu cena;
- 6.2.7. pārdodamo vrtspārņu daudzums cipariem un vārdiem; vai vrtspārņu pirkšanas uzdevuma izpildei nepieciešamā naudas summa;
- 6.2.8. rkojuma (uzdevuma) derīguma termiņš;
- 6.2.9. iesniegšanas laiks (norādīt stundas un minūtes) un datums;
- 6.2.10. rkojuma (uzdevuma) došanās veids – rakstisks/cits;
- 6.2.11. Klienta paraksts;
- 6.2.12. cita informācija, kuru pievieno Banka pēc saviem vai Klienta iesakiem un kura ir nepieciešama vai ir saistīta ar vrtspārņu darījuma veikšanu.
- 6.3. Pirms Bankas filiāles darbinieks noformē šo Noteikumu punktā 6.1.1. minēto rkojumu (uzdevumu), Klients tiek informēts saskaņā ar Bankas spēkā esošajos iekšējos normatīvos aktos noteikto kārtību. Bankai ir tiesības nenotvērt šajā punktā minēto rkojumu (uzdevumu), ja Klients nenorāda vai nesniedz visu rkojuma (uzdevuma) sagatavošanai nepieciešamo informāciju. Ar savu parakstu Klients apliecinā, ka sagatavotais rkojums (uzdevums) atbilst viņa norādījumiem pirkt/pārdot vrtspārņus. Banka nodrošina, ka šajā punktā minēto rkojuma (uzdevuma) viens eksemplārs ar Bankas filiāles darbinieka parakstu tiek nodots Klientam.
- 6.4. Uz rkojuma (uzdevuma) izpildes laiku attiecīgā vrtspārņā vai naudas līdzekļi tiek bloķēti (noņemti no konta) un kļūst pieejami Klientam ne vēlāk kā rkojuma (uzdevuma) termiņa beidzamajā darba dienā vai darījuma norīcinātā datumā. Klients nav tiesīgs veikt operācijas ar kontos bloķētajiem līdzekļiem.
- 6.5. Iesniedzot rkojumu (uzdevumu), Klients pilnvaro Banku veikt visas izpildei nepieciešamās darbības ar Klienta naudas kontu un vrtspārņu kontu (līdzekļu norakstīšana no konta, līdzekļu ieskaitīšana kontā).
- 6.6. Klienta pienākums ir nodrošināt dot rkojuma (uzdevuma) izpildei un Bankas atbildības samaksai nepieciešamo naudas līdzekļu summu vai vrtspārņā skaitu savos kontos Bankā.
- 6.7. Ja Banka ir izpildījusi Klienta rkojumu (uzdevumu), bet Klients nav atdzinjis šā rkojuma (uzdevuma) izpildei nepieciešamo naudas līdzekļu summu vai tās daļu, tad Bankai ir tiesības pārdot Klientam piederošos vrtspārņus par tirgus cenu un bez iepriekšēja brīdinājuma, lai segtu šā rkojuma (uzdevuma) sakarā Bankai radušos izdevumus. Līdz brīdim, kamēr Banka nav segti visi šā rkojuma (uzdevuma) sakarā radušies izdevumi, Bankai ir tiesības nepildīt Klienta jebkādas citas turpmākos rkojumus (uzdevumus) par attiecīgā rkojuma (uzdevuma) rezultātiem tajiem vrtspārņiem.
- 6.8. Bankai ir tiesības nepildīt Klienta rkojumu (uzdevumu), ja:
- 6.8.1. Klienta vrtspārņu kontā vai naudas kontā, ko izmanto norīcinātā veikšanai ar vrtspārņiem, nav rkojuma (uzdevuma) izpildei nepieciešamās naudas summas vai attiecīgā vrtspārņa skaita;
- 6.8.2. vrtspārņiem vai naudas līdzekļiem Klienta kontos ir uzlikti apgrīcinājumi;
- 6.8.3. rkojums (uzdevums) dots nesavlaicīgi;
- 6.8.4. rkojums (uzdevums) nesatur visu izpildei nepieciešamo informāciju vai ir neprecīzs;
- 6.8.5. rkojumu (uzdevumu) uz tajā ietvertajiem nosacījumiem nav iespējams izpildīt;
- 6.8.6. Banka nenodrošina pakalpojumus attiecībā uz Klienta rkojumu (uzdevumu) norādītajiem vrtspārņiem vai darījuma veidu;
- 6.8.7. Klienta nosūtītajam darījuma partneris nav izpildījis savas darījuma saistības vai nav iesniedzis savam vrtspārņu turētājam norīcinātu veikšanai nepieciešamo rkojumu;
- 6.8.8. Klienta rkojums (uzdevums) ir pretrunā ar likumu vai tās valsts tiesību aktiem un tirgus praksi, kur tiek turēti Klienta vrtspārņi vai izpildīti rkojums (uzdevums); vai
- 6.8.9. Bankai ir pamatotas šaubas, vai rkojuma (uzdevuma) iesniedzējs ir pilnvarots pārstāvēt Klientu.
- 6.9. Banka nodrošina rkojuma (uzdevuma) iesniegšanu uz NASDAQ OMX Baltijas valsts biržu tekošās dienas sesijā, ja rkojums (uzdevums) pieņemts (akceptēts) Bankā vismaz 1 (vienu) stundu pirms NASDAQ OMX Baltijas valsts biržu sesijas beigām.
- 6.10. Banka nodrošina rkojuma (uzdevuma) iesniegšanu uz NASDAQ OMX Baltijas valsts biržu tekošās dienas sesijā, ja rkojums (uzdevums) pieņemts un akceptēts Bankā atbilstoši zemāk dotajam Klienta rkojuma (uzdevuma) pieņemšanas laikiem:

Rkojuma (uzdevuma) veids	Vrtspārņa veids	NASDAQ OMX Baltijas valsts biržu sesijas	Klienta rkojuma (uzdevuma) pieņemšanas laiks	Paskaidrojumi	Norīcinātā diena
Tirdzniecības pārtrauktajam tirgum	akcijas	10 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	1 dz 15 ³⁰	Nepārtraukta tirdzniecība, uzdevums tiek apmierināts pilnīgi vai daļēji. Norīcināts T+3	T+3
Tirdzniecības centrālajam tirgum	akcijas	14 ¹⁵ -16 ³⁰	1 dz 16 ⁰⁰	Pēc tirdzniecības sesijas beigām notiek cenas kalkulācija, pēc kuras 1 iespējams veikt darījumus. Norīcināts T+3	T+3
Tiešie darījumi Biržā	akcijas	T+0 - 9 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ T+1..40 - 7 ⁴⁵ -20 ⁰⁰	T+0 - 1 dz 13 ³⁰ T+1..40 - 1 dz 17 ⁰⁰	Darījums ar zīmuli darījumu partneri, kas tiek nosūtīts izmantojot Biržas sistēmu. Norīcināts T+0..40	T+0..40
Izsole par naudu	akcijas	Tiek noteikts katrai izsolei atsevišķi	Tiek noteikts katrai izsolei atsevišķi	Uzdevumi uz zīmuli akciju izsolei par naudu. Norīcināts T+3	T+3
1 mēnesī, Par daļu vrtspārņiem	1 mēnesī citi par daļu vrtspārņiem	10 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	1 dz 15 ³⁰	Nepārtraukta tirdzniecība, uzdevums tiek apmierināts pilnīgi vai daļēji. Norīcināts T+3	T+3
1 mēnesī darījumi ar LCD vrtspārņiem	akcijas, 1 mēnesī citi par daļu vrtspārņiem	T+0 - 9 ⁴⁵ -13 ³⁰ T+1..n - 9 ⁴⁵ -17 ⁰⁰	T+0 - 9 ⁴⁵ -13 ³⁰ T+1..n - 9 ⁴⁵ -16 ³⁰	Katrs darījums saskaņā ar Brokera	T+0..40

- 6.11. Banka nodrošina rēķinuma (uzdevuma) iesniegšanu attiecībā uz ne NASDAQ OMX Baltijas valsts biržu kotējamiem vrtspārņiem, ja tie ir minēti Bankas centrālajā arhīvā Bankas veic brokera pakalpojumus.
- 6.12. Atsaukt Bankai iesniegto rēķinumu (uzdevumu) var tikai ar Bankas piekrišanu, ievērojot, ka:
- 6.12.1. atsaukt iespējams tikai tad, ja rēķinums (uzdevums), kas veiktas izpildīt;
- 6.12.2. nav iespējams atsaukt daļu no uzdevuma;
- 6.12.3. atsaukšana tiek veikta uz rakstiska Klienta iesnieguma pamata. Par iesniegumu rēķinuma (uzdevuma) atsaukšanai var kļūst ar Bankai iesniegtā Klienta rēķinuma (uzdevuma) oriģināls, uz kura Klienti izdara atzīmi "Līdz atsaukt" un atkārtoti parakstās.
- 6.13. Norādīti:
- 6.13.1. norādīti saskaņā ar izpildītājiem darījumiem notiek atbilstoši NASDAQ OMX Baltijas valsts biržu, LCD un rēķinuma NASDAQ OMX Baltijas valsts biržu kotējamiem atbilstoši Bankas ieguldījumu pakalpojumam centrālajiem noteiktajiem valsts vrtspārņiem noteiktajai kārtībai; attiecīgā laikā izdēk vai vrtspārņi ir pieejami (tiek atbloķēti) Klientam norādītajā datumā;
- 6.13.2. neizpildītā darījuma naudas izdēk vai vrtspārņi ir pieejami (tiek atbloķēti) Klientam nevis kā rēķinuma (uzdevuma) derīguma datuma beidzamajā darbadienā;
- 6.13.3. atsaukt rēķinuma (uzdevuma) naudas izdēk vai vrtspārņi ir pieejami (tiek atbloķēti) Klientam nevis kā atsaukšanas datuma darbadienā.
- 6.14. Izpildot Klienta rēķinumu (uzdevumu), Bankai ir tiesības pārciešiem ieskatiem veikt darījumu ar rēķinuma regulētā tirgus vai daudzpusējās tirdzniecības sistēmās – rēķinuma biržā.

7. Vrtspārņu darījumu rēķinuma iesniegšana pa telefonu

VIŠPĀRĪJIE NOTEIKUMI

- 7.1. Šīs 7. sadaļas noteikumi piemērojami gadījumos, kad Klienti izmanto Bankas sniegto pakalpojumu vrtspārņu darījumu rēķinuma iesniegšanai pa telefonu, noslēdzot ar Banku kālīguma pielikumu *Vienošanās par vrtspārņu darījumu rēķinuma iesniegšanu pa telefonu* (turpmāk šajā Noteikumu 7. sadaļā – *Vienošanās*).
- 7.2. Vrtspārņu darījumu slēgšanai pa telefonu ir piemērojams *Līgums un Noteikumi*, ciktāl *Vienošanās* starp Pusēm nav noteikts citādi.
- 7.3. Klienti var iesniegt vrtspārņu darījumu Rēķinumus (uzdevumus) pa telefonu tikai attiecībā uz:
- 7.3.1. uz *Vienošanās* norādītajiem Klienta naudas kontu un vrtspārņu kontu; vai
- 7.3.2. uz *Vienošanās* noteiktajiem Klienta nodrošinājuma naudas kontu (*Telefon-Brokera naudas konts*) un nodrošinājuma vrtspārņu kontu (*Telefon-Brokera vrtspārņu konts*), ja šādi nodrošinājuma konti ir noteikti ar *Vienošanās*;
- 7.4. Darījumi pa telefonu var tikt slēgti latviešu, angļu vai krievu valodā.
- 7.5. *Vienošanās* zaudē spēku līdz ar *Līguma* starp Klientu un Banku izbeigšanos.
- 7.6. Pusēm ir tiesības vienpusēji atkāpties no *Vienošanās* jebkurā laikā, par to rakstiskā veidā paziņojot otrai Pusēm, bet ar nosacījumu, ka *Vienošanās* saglabā spēku attiecībā uz Rēķinumiem (uzdevumiem), kuri iesniegti Bankai līdz brīdim, kad paziņojumu par šīs *Vienošanās* uzteikšanu saņemusi otra Puse.
- 7.7. Saskaņā ar šo Noteikumu 7. sadaļas nosacījumiem iesniegtie Klienta un/vai Klienta pārstāvju pa telefonu iesniegtie Rēķinumi ir uzskatāmi par Klientam saistošiem, spēkā esošiem un izpildāmiem.

PAROLE

- 7.8. Banka līdz ar *Vienošanās* slēgšanu spēkā nodod Klientam paroli, kuru autentifikācijai izmanto Klienti vai Klienta pilnvarotās personas.
- 7.9. Klienti un/vai Klienta pilnvarotās personas uzdevums ir atbildēt uz neizpaustiem Klientam pieprasītajiem paroliem un nedrīkst pieņemt citu personu.
- 7.10. Klienti nekavējoties ziņo Bankai par *Vienošanās* norādīto telefonu, ja radušās aizdomas, ka paroli uzzinājis trešā persona. Klienti vienas darbadienas laikā pēc šā punkta minētā notikuma, personīgi ierodoties Bankā, attiecīgā faktā rakstiskā veidā apstiprina Bankai un saņem no Bankas jaunu autentifikācijas paroli, savstarpēji ar Banku parakstot *Paziņojumu par jaunās paroles pieprasīšanu vrtspārņu darījumu rēķinuma iesniegšanai pa telefonu*. Jaunamainā parole slēdz spēkā nākošajā darbadienā pēc tam, kad Banka un Klienti parakstījuši *Paziņojumu par jaunās paroles pieprasīšanu vrtspārņu darījumu rēķinuma iesniegšanai pa telefonu*.

AUTENTIFIKĀCIJA

- 7.11. Klienti vai Klienta pilnvarotās personas, sazinoties ar Banku autentificē sevi, nosaucot:
- 7.11.1. vārdu, uzvārdu;
- 7.11.2. nosaukumu, ja Klienti ir juridiska persona;
- 7.11.3. paroli.

- 7.12. Banka vrtspārņu darījuma Rēķinumu (uzdevumu) pieņem tikai pēc autentifikācijas.
- 7.13. Banka nepieņem vai neizpilda pieņemtu Rēķinumu (uzdevumu), ja ir radušās pamatotas aizdomas par to, ka Rēķinumu (uzdevumu) nav iesniedzis Klienti vai Klienta pilnvarotās personas.
- 7.14. Pēc autentifikācijas Klienti vai Klienta pilnvarotās personas ir tiesības veikt *Līgumu* un *Noteikumu* attiecīgā paredzētā darbadienā.

RĒĶINUMA IESNIEGŠANA

- 7.15. Iesniegt Rēķinumu (uzdevumu) Bankai pa telefonu ir tiesības tikai *Vienošanās* vai *Iesniegumu pilnvaroto personu*, kuras ir tiesības iesniegt vrtspārņu darījumu rēķinumus pa telefonu, sarakstā nomainā norādīt šā tam attiecīgā pilnvarotās personas.
- 7.16. Klienta pilnvarotās personas Rēķinumu (uzdevumu) iesniedz Bankai, zvanot uz tam attiecīgā *Vienošanās* norādīto telefona numuru vai citu numuru, kuru Banka ir iepriekš personiski paziņojusi Klientam vai Klienta pilnvarotajai personai rakstiskā veidā.

PILNVAROTĀS PERSONAS

- 7.17. Pēc *Vienošanās* noslēgšanas Klientam ir tiesības noteikt citas pilnvarotās personas, kas Klienta vārds ir tiesības iesniegt vrtspārņu darījumu rēķinumus pa telefonu (tajā skaitā, bet ne tikai – noteikt jaunas pilnvarotās personas vai atsaukt iepriekš pilnvarotās personas – vienu vai vairākas, vai visas), Klientam personīgi ierodoties Bankā un savstarpēji ar Banku parakstot *Iesniegumu pilnvaroto personu*, kuras ir tiesības iesniegt vrtspārņu darījumu rēķinumus pa telefonu, sarakstā nomainā ai.
- 7.18. *Iesniegumu pilnvaroto personu*, kuras ir tiesības iesniegt vrtspārņu darījumu rēķinumus pa telefonu, sarakstā nomainā ai noteiktās pilnvarojums slēdz spēkā nākošajā darbadienā, kad Banka un Klienti savstarpēji parakstījuši iepriekš minēto *Iesniegumu*. Līdz ar *Iesniegumu pilnvaroto personu*, kuras ir tiesības iesniegt vrtspārņu darījumu rēķinumus pa telefonu, sarakstā nomainā ai noteikt pilnvarojuma spēkā slēgšanu spēkā visi iepriekšējie Klienta pilnvarojumi attiecībā uz vrtspārņu darījumu Rēķinumu iesniegšanu pa telefonu Klienta vārds.
- 7.19. Klientam parakstot *Vienošanās* vai *Iesniegumu pilnvaroto personu*, kuras ir tiesības iesniegt vrtspārņu darījumu rēķinumus pa telefonu, sarakstā nomainā ai Klienti apliecinā, ka atzīst šājos dokumentos norādīto personu šajos Noteikumos noteiktajā kārtībā pa telefonu iesniegtos Rēķinumus par Klientam saistošiem, spēkā esošiem un izpildāmiem.
- 7.20. *Vienošanās* vai *Iesniegumu pilnvaroto personu*, kuras ir tiesības iesniegt vrtspārņu darījumu rēķinumus pa telefonu, sarakstā nomainā ai norādītie pilnvarojumi izdoti bez pilnvarojuma tiesībām un derīgā līdz pilnvarojuma atsaukšanai šajos *Noteikumos* noteiktajā kārtībā.

RĒĶINUMA PIEŅĒMŠANA UN ATSAUKŠANA

- 7.21. Rēķinums (uzdevums) tiek uzskatīts par pieņemtu Bankā, kad Klienti vai Klienta pilnvarotās personas ir nosaukušas Bankas brokerim visus nepieciešamos datus (attiecīgi Noteikumu 6.2., 9.4. vai 9.13. paredzētā informācija, izņemot Klienta paraksts) un Bankas brokeris ir apstiprinājis Rēķinuma (uzdevuma) pieņemšanu mutiski.
- 7.22. Bankai un Klientam ir tiesības ierakstīt Rēķinuma (uzdevuma) iesniegšanas telefona sarunas un tās kalpo kā Rēķinuma (uzdevuma) un tās nosacījumu iesniegšanas pierādījums.
- 7.23. Klienti ir tiesības atsaukt pa telefonu iesniegtu Rēķinumu (uzdevumu) ar telefoniski, ievērojot šajos *Noteikumos* vispārīgo Rēķinuma (uzdevuma) atsaukšanas kārtību.

NODROŠINĀJUMA KONTI

- 7.24. Slēdzot Vienošanās, Banka ir tiesīga uz klienta vārda atvērto nodrošinājuma vrtspār ru kontu Rkojumu pa telefonu izpildei (*Telefon-Brokera vrtspār ru kots*) un nodrošinājuma naudas kontu Rkojumu pa telefonu izpildei (*Telefon-Brokera naudas kots*), to attiecīgi norādot Vienošanās .
- 7.25. Ja Vienošanās norādīta vrtspār ru un naudas nodrošinājuma konti (*Telefon-Brokera vrtspār ru kots* un *Telefon-Brokera naudas kots*), tad, Klientam parakstot šādu Vienošanās, tiek uzskatīts, ka Klienti:
- 7.25.1. uzdevīs Bankai un pilnvarojīs Banku šādu *Telefon-Brokera vrtspār ru kots* un *Telefon-Brokera naudas kots* atvēršanu; un
- 7.25.2. piekrīt ar Vienošanās un šiem Noteikumiem noteiktajiem *Telefon-Brokera vrtspār ru kots* un *Telefon-Brokera naudas kots* nosacījumiem.
- 7.26. Ja Klientam, noslēdzot Vienošanās, ir atvērta nodrošinājuma konti (*Telefon-Brokera vrtspār ru kots* un *Telefon-Brokera naudas kots*), tad tie tiek izmantoti tikai Klienta vrtspār ru darījumu Rkojumu pa telefonu izpildei un iegrāmatošanai. Šādi Noteikumu punkti minēto kontu izmantošana citiem mērķiem nav atļauta.

- 7.27. Vrtspār ru pārskaitījumi no Klienta *Telefon-Brokera vrtspār ru kots* uz citiem Klienta vrtspār ru kontiem veicami pēc Klienta pieprasījuma un pieaujami tikai ar Bankas atļauju gadījumā, ja attiecīgajiem kontiem ir pietiekams atlikums pēc visu Klienta Rkojumu pa telefonu rezultāta veikto vrtspār ru darījumu pilnīgās izpildes.
- 7.28. Naudas pārskaitījumi no Klienta *Telefon-Brokera naudas kots* uz citiem Klienta naudas kontiem veicami pēc Klienta pieprasījuma un pieaujami tikai ar Bankas atļauju gadījumā, ja attiecīgajiem kontiem ir pietiekams atlikums pēc visu Klienta Rkojumu pa telefonu rezultāta veikto vrtspār ru darījumu pilnīgās izpildes.
- 7.29. Bankai ir tiesības vienpusēji un bez saskaņošanas ar Klientu debitēt un/vai kreditēt *Telefon-Brokera vrtspār ru kots* un/vai *Telefon-Brokera naudas kots* uz/no citiem Klienta kontiem Bankā, ja tas ir nepieciešams Klienta vrtspār ru darījumu veikšanai un izpildei, Bankas komisiju iekasēšanai un citu Klienta saistību izpildei saskaņā ar Klienta noslēgtajiem līgumiem.
- 7.30. Bankai ir tiesības neizpildīt Klienta Rkojumu pa telefonu, ja Klienta *Telefon-Brokera vrtspār ru kots* vai *Telefon-Brokera naudas kots* nav pietiekami līdzekļu, tajā skaitā, bet ne tikai – nav pietiekami naudas līdzekļu vrtspār ru iegādei un komisiju segšanai, vai nav pietiekams vrtspār ru skaits attiecīgā Rkojuma izpildei.

8. E-Brokera pakalpojums

- 8.1. Šie Noteikumi 8. sadaļā noteikumi piemērojami gadījumos, kad Klienti izmanto E-Brokera pakalpojumu.
- 8.2. Par E-Brokera lietošanu var kļūst jebkurš Bankas klients, kuram uz Lguma vai Iesnieguma pamata ir atvērta vrtspār ru kots.
- 8.3. Izmantojot E-Brokera pakalpojumu, Klienti var veikt darījumus ar NASDAQ OMX Baltijas valsts biržs kotējumiem vrtspār ru riemeņus nepārtrauktīgi tirg par mainīgām cenām bez Bankas starpniecības.
- 8.4. Šie Noteikumi izprāt gramatiski apzīmējumiem „E-Brokeris” un „I-Brokeris” ir piemērojama analoģiska juridiskā nozīme, tajā skaitā, bet ne tikai: „E-Brokera pakalpojums” tiesiskā regulējuma ziņā ir pilnīgi analoģisks Bankas vrtspār ru sturiskajam „I-Brokera pakalpojums”, „E-Brokera naudas/vrtspār ru kots” ir analoģisks „I-Brokera naudas/vrtspār ru kots”, „Iesniegums E-Brokera pieslēgumam” ir analoģisks „Iesniegums I-Brokera pieslēgumam”, „Iesniegums par E-Brokera pieslēgumu maiņu” – „Iesniegums par I-Brokera pieslēgumu maiņu”, „Iesniegums par E-Brokera Limitu izmaiņām” – „Iesniegums par I-Brokera Limitu izmaiņām”, u.tml.

PIESĻĒGŠANĀS

- 8.5. E-Brokera pakalpojuma izmantošanai, Klienti aizpilda un iesniedz Bankas filiālē *Iesniegumu E-Brokera pieslēgumam*.
- 8.6. Pamatojoties uz iepriekšējā punktā 8.5. minēto Klienta iesniegumu, Banka Klientam atver atsevišķus E-Brokera vrtspār ru un E-Brokera naudas kontus, kuri tiek izmantoti un kuros tiek grāmatoti visi ar E-Brokera palīdzību veiktie Klienta darījumi NASDAQ OMX Baltijas valsts biržs. Šādi punkti minēto kontu izmantošana citiem mērķiem nav atļauta.
- 8.7. Klienti saņem E-Brokera darbam nepieciešamo programmu, paroli un lietotāja nosaukumu Bankas filiālē, kur tika iesniegts *Iesniegums E-Brokera pieslēgumam*, pēc to sagatavošanas un saņemšanas no NASDAQ OMX Rīga.
- 8.8. Klienti uzstāda uz sava datora E-Brokera programmatūru, izmantojot Bankas piešķirto pieeju programmatūrai, lietotāja nosaukumu un paroli. E-Brokera programmas darbību atbilstoši interneta pieslēgumu un datortehnikai nodrošina Klienti. Lai veiktu darījumus, Klienti izmanto tam piešķirto lietotāja nosaukumu un paroli.
- 8.9. Klienti var uzskatīt uzdevumu iesniegšanu, izmantojot E-Brokera pieslēgumu, tikai pēc attiecīgā Limitu piešķiršanas biržs ATS. Limitus, pamatojoties uz Klienta aizpildītu un Bankai iesniegtu *Iesniegumu par E-Brokera Limitu izmaiņām*, piešķir Banka.
- 8.10. Klienti jebkurā laikā var mainīt E-Brokera pieslēgumu vien vai vairākos no NASDAQ OMX Baltijas valsts biržs, aizpildot un iesniedzot Bankai *Iesniegumu par E-Brokera pieslēgumu maiņu*.
- 8.11. Izmantojot E-Brokera pakalpojumu, Klienti piekrīt, ka Banka atver un slēdz Klienta E-Brokera naudas kontus LVL, EUR un/vai LIT valūtās, pamatojoties uz attiecīgā Klienta *Iesniegumu E-Brokera pieslēgumam* un/vai *Iesniegumu par E-Brokera pieslēgumu maiņu*.

- 8.12. Izmantojot E-Brokera pakalpojumu, NASDAQ OMX Rīga pieslēgums Klientam ir obligāts – t.i., NASDAQ OMX Tallinn un/vai NASDAQ OMX Vilnius pieslēgumu izmantošana bez NASDAQ OMX Rīga pieslēguma nav iespējama.

LIMITI

- 8.13. Visi ar E-Brokera veiktie Klienta vrtspār ru darījumi atspoguļojas biržs ATS limitos, kurus Klienti var apskatīt ar E-Brokera rīkoprogrammu.
- 8.14. Lai mainītu – t.i., palielinātu vai samazinātu – biržs ATS pieejamo limitu, Klienti attiecīgi aizpilda un iesniedz Bankas filiālē *Iesniegumu par E-Brokera Limitu izmaiņām*.
- 8.15. Banka nodrošina attiecīgā E-Brokera Limita palielinājumu nevis līguma nosaukuma darba dienā pēc attiecīgā naudas līdzekļu vai vrtspār ru ieskaitīšanas attiecīgajos E-Brokera kontos. Pārveidumus uz E-Brokera vrtspār ru kontu Banka veic saskaņā ar Lgumu un šiem Noteikumiem. Pārveidumus uz E-Brokera naudas kontu Banka veic saskaņā ar naudas kontam piemērojamo vispārējo noteikumu nosacījumiem no Klienta naudas kots, kas norādīts Lgumā, vai pēc Klienta norādījumiem – no jebkura cita Klienta naudas kots Bankā. Klienta *Iesniegums par E-Brokera Limitu izmaiņām* kalpo par attaisinošo dokumentu attiecīgajiem pārveidumiem.
- 8.16. Banka samazina attiecīgā E-Brokera Limitu Klienta *Iesnieguma par E-Brokera Limitu izmaiņām* saņemšanas dienā.
- 8.17. Banka nodrošina vrtspār ru pārskaitīšanu no E-Brokera vrtspār ru kots uz Klienta parasto vrtspār ru kontu tikai pēc attiecīgā limita samazinājuma. Pārskaitītie vrtspār ru rīkoti Klientam ir pieejami nevis līguma nosaukuma darba dienā pēc visu ar E-Brokera palīdzību noslēgto darījumu norīkošanas datuma.
- 8.18. Bankai ir tiesības neizpildīt Klienta *Iesniegumu par E-Brokera Limitu izmaiņām*, ja Limitu palielinājums vai samazinājums nav iespējams nepietiekama atlikuma dēļ.
- 8.19. Lai nodrošinātu Limita samazinājumu vai palielinājumu, Bankai ir tiesības uz laiku nobloķēt Klienta E-Brokera lietotāju.
- 8.20. Bankai ir tiesības vienpusēji un bez saskaņošanas ar Klientu samazināt Klienta naudas Limitu un veikt atbilstošus pārveidumus uz Klienta naudas kots, ja tajā nav pietiekams atlikums komisiju iekasēšanai.

VALŪTU KONVERTĒJUMS

- 8.21. E-Brokera ATS valūtas konvertēcijas notiek pēc Bankas noteiktajiem kursiem.
- 8.22. Ja Klientam dienas beigās E-Brokera ATS kods no naudas pozīcijām ir negatīvs atlikums, tad tas automātiski tiek finansēts no lielākās valūtas summas ekvivalenta LVL un konvertēts pēc tās dienas aktuālajam kursam.
- 8.23. Par valūtas kursa ievadi E-Brokera ATS ir atbildīga Banka.

PAKALPOJUMA IZBEIGŠANA

- 8.24. E-Brokera pakalpojums tiek izbeigts, ja Klients rakstveidā iesniedz Bankai *Iesniegumu E-Brokera pieslēguma slēgšanai*.
- 8.25. Banka veic E-Brokera Limitu un E-Brokera kontu atlikumu samazināšanu līdz 0, nodrošinot attiecīgo vrtspārņu un naudas līdzekļu pārvadājumus uz klienta vrtspārņu un naudas kontiem.
- 8.26. Banka informē NASDAQ OMX Rīga par attiecīgā Klienta E-Brokera pakalpojuma izbeigšanu. Banka slēdz Klienta E-Brokera kontus pēc apstiprināšanas informācijas saņemšanas no NASDAQ OMX Rīga.
- 8.27. Bankai ir tiesības pārtraukt E-Brokera pakalpojuma sniegšanu un Klienta vrd veikt šo Noteikumu punktus 8.14. – 8.17. minētās darbības, iepriekš nebrīdinot Klientu, sekojošos gadījumos:
  - 8.27.1. Klients neizmanto E-Brokera pakalpojumu vairāk par sešiem mēnešiem;
  - 8.27.2. E-Brokera pakalpojuma sniegšana kļūst neiespējama NASDAQ OMX Baltijas valsts biržas, LCD vai citu institūciju darbības vai bezdarbības dēļ.

KOMISIJAS MAKSAS

- 8.28. Klients maksā komisijas maksas par E-Brokera izmantošanu saskaņā ar Bankas noteikto Cenrādī.
- 8.29. Visa veida komisijas maksas Banka iekasē bezakceptērtības nolikuma norādītā Klienta naudas kontā. Klienta pienākums ir nodrošināt pietiekamu atlikumu naudas kontā komisiju nomaksai.
- 8.30. Bankai ir tiesības vienpusēji bezakceptērtības nolikuma norādītā Klienta darbību E-Brokeris programmā vai veikt Limita samazinājumu, lai nodrošinātu pietiekamu atlikumu nolikuma norādītā naudas kontā.

PĀRSKATI

9. Vrtspārņu pārvadājumus, derīguma termiņu, bloķēšana un notikumi

- 9.1. Banka veic vrtspārņu pārvadājumus ar LCD vai Bankas korespondējošajās depozīta rīcībās, kas ir izstrādātas vrtspārņu rīcībās.
- 9.2. Banka veic pārvadājumus uz to saņemšanai banku kontiem, kuras ir LCD vai Bankas korespondējošo depozīta rīcību dalībnieces, t.i. tirdzniecības vrtspārņu konts LCD vai Bankas korespondējošo depozīta rīcību.
- 9.3. Vrtspārņu pārvadājumus tiek veikti, pamatojoties uz Klienta parakstītu rakstiskas formas vrtspārņu pārvadājumus (uzdevumu), kuru pārvadājumus Klienta norādījumiem sagatavo Bankas filiāles darbinieki.
- 9.4. Klienta rīkojums (uzdevums) vrtspārņu pārvadājumam ar LCD vai Bankas korespondējošo depozīta rīcībās, kas ir izstrādātas vrtspārņu rīcībās satur sekojošu informāciju:
  - 9.4.1. Klienta vārds, uzvārds, personas kods vai nosaukums un reģistrācijas numurs;
  - 9.4.2. Klienta vrtspārņu konta numurs;
  - 9.4.3. Bankas nosaukums;
  - 9.4.4. saņemšanas vārds, uzvārds, personas kods vai nosaukums un reģistrācijas numurs;
  - 9.4.5. saņemšanas vrtspārņu konta numurs;
  - 9.4.6. saņemšanas bankas nosaukums;
  - 9.4.7. pārskaitamo vrtspārņu ISIN kods, daudzums ciparos, vārdos;
  - 9.4.8. tekstu: vrtspārņu rīcībās pārskaiti saskaņā ar līgumu (Nr./dat.) vai mutisku Klienta rīkojumu;
  - 9.4.9. Klienta paraksts;
  - 9.4.10. darbības veida, konta veida, dalībnieku un operācijas veida kods, kurus pievieno Bankas atbildīgais darbinieks.
- 9.5. Nosūdzot pašu vienošanos ar Banku, Klients var iesniegt Banku pārvadājumus (uzdevumu), izmantojot faksu, e-pastu, tirdzniecības vai citu komunikāciju līdzekļus.
- 9.6. Bankai ir tiesības nepieņemt izpildē vrtspārņu pārvadājumus (uzdevumu), ja tajā nav norādīta visa 9.4. punktā norādītā informācija.

- 8.31. Informāciju nosūtīt esošajiem Limitiem un veiktajām operācijām Klients iegūst no biržas ATS ar E-Brokera pārvaldības programmas palīdzību.
- 8.32. Pēc Klienta pieprasījuma Banka izsniedz Klientam E-Brokera kontu stāvokļa un apgrozījuma pārskatus.
- 8.33. Vismaz reizi gadā, saskaņā ar šo Noteikumu punktu 4.3. noteikto, Banka sagatavo Klienta E-Brokera vrtspārņu konta izrakstu par Klientam piederošajiem vrtspārņu rīcībām, kas iegūti matoti kontgādā laikā.

ATBILDĒBA

- 8.34. Banka neatbild par:
  - 8.34.1. iespējamiem sakaru traucējumiem, iesniedzot darījumu uzdevumus ar E-Brokera starpniecību;
  - 8.34.2. par E-Brokera programmas funkcionalitāti un tās uzturēšanu;
  - 8.34.3. par trešo personu piekļu Klienta parolei, lietotāja nosaukumam un to izmantošanu.
- 8.35. Klients atbild par saistībām, kas izriet no ar E-Brokera starpniecību veiktajiem darījumiem, izmantojot pieņemto paroli un lietotāja nosaukumu.
- 8.36. Klients ir tiesīgs lietot E-Brokera sistēmā pieejamo informāciju tikai vienīgi Klienta akciju tirdzniecības vajadzībām.
- 8.37. Klients nav tiesīgs publicēt vai nodot trešajām personām E-Brokera sistēmā pieejamo informāciju, kurā nepieļauj trešo personu nesankcionētu piekļu E-Brokera sistēmā.
- 8.38. Uz E-Brokera vrtspārņu kontu un E-Brokera naudas kontu ir piemērojami visi spēkā esošie vrtspārņu konta vai pieprasījuma noguldījuma konta apkalpošanas noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo Noteikumu 8. sadaļā minētajiem nosacījumiem.

- 9.7. Vrtspārņu pārvadājumus izpildes termiņi:
  - 9.7.1. pēc vrtspārņu pārvadājuma rīkojuma (uzdevuma) akceptēšanas Bankas filiālē Banka iesniedz NASDAQ OMX Baltijas valsts biržu kotlēt vrtspārņu pārvadājumus uz citām bankām ar minimālo norādītu datumu T+1 un rpus NASDAQ OMX Baltijas valsts biržu kotlēt, atbilstoši Bankas ieguldījumu pakalpojumu cenrādī noteiktajiem valsts vrtspārņu pārvadājumus uz citām bankām ar minimālo norādītu datumu T+3; par izpildītu Banka uzskata vrtspārņu pārvadājumus, kurām saņemts apstiprinājums no Bankas korespondējošajās depozīta rīcībās un/vai tur tirdzniecības.
  - 9.7.2. vrtspārņu pārvadājumus no viena Klienta konta Banka uz citu klientu kontu Banka (iekšbankas pārvadājumus) tiek izpildīti un attiecīgi vrtspārņu rīcībās saņemjami ir pieejami ne vēlāk kā nākošajā darbības dienā pēc pārvadājuma rīkojuma (uzdevuma) akceptēšanas Bankas filiālē.
- 9.8. Klientiem ienākošās vrtspārņu pārvadājumus tiek ieskaitīti tikai ar no Klienta Bankai iesniegtu instrukciju saņemto vrtspārņu rīcībās un ir pieejami Klientam vrtspārņu kontā ne vēlāk kā nākošajā darbības dienā.
- 9.9. Banka neatbild par LCD un saņemšanai jebkuru rīcību, veicot attiecīgos ieskaitījumus klientu vai attiecīgajos korespondējošajos kontos.
- 9.10. Vrtspārņu pārvadājuma rīkojums (uzdevums) ir neatsaucams un bez iespējami veikt labojumus no brīža, kad Banka ir nosūtījusi attiecīgu pārvadājuma instrukciju Bankas korespondējošajās depozīta rīcībās.
- 9.11. Banka veic derīguma termiņu tikai ar privatizācijas procesā iegūtajiem Latvijas emitentu publiskajiem vrtspārņu rīcībām.
- 9.12. Klienta derīguma termiņu pieteikumu sagatavo Bankas filiāle atbildīgajiem darbiniekiem, pamatojoties uz Klienta norādījumiem. Banka pieņem (akceptē) klienta derīguma termiņu pieteikumu un nosūta to uz LCD.
- 9.13. Derīguma termiņu pieteikums satur sekojošu informāciju:
  - 9.13.1. derīguma termiņu vrtspārņu pašnieka vārds, uzvārds un personas kods vai nosaukums un reģistrācijas numurs;
  - 9.13.2. Bankas nosaukums;
  - 9.13.3. derīguma termiņu vrtspārņu nosaukums, skaits;
  - 9.13.4. derīguma termiņu vrtspārņu saņemšanas vārds, uzvārds vai nosaukums;

- 11.2. Šo Noteikumu izpratnā, ka Banka sniedz Klientam paredz to informāciju par ar vrtspārū konta apkalpošanu saistītajiem jautājumiem pārformē Bankas telpās, nozīmē to, ka Banka sniedz šādu informāciju Bankas telpās publiski pieejamā un redzamā vietā un/vai nodod to Bankas telpās Klientam personīgi.
- 11.3. Banka sniedz Klientam paredz to informāciju par ar vrtspārū konta apkalpošanu saistītajiem jautājumiem pārformē Bankas telpās Klientam personīgi pēc savas iniciatīvas vai pēc Klienta pieprasījuma.
- 11.4. Ja Klients Līgumā ir paši norādījis, ka valsts aģentūras informāciju e-pastā veidā, tad Banka ir tiesgā sniegt Klientam paredz to informāciju par ar vrtspārū konta apkalpošanu saistītajiem jautājumiem elektroniskā formā uz Klienta norādīto e-pasta adresi.
- 11.5. Ja Klients Līgumā ir paši norādījis, ka valsts aģentūras informāciju Bankas interneta mājaslapā, tad Banka ir tiesgā sniegt Klientam paredz to vispārīgo informāciju, kas nav adresēta personīgi viņam, par ar vrtspārū konta apkalpošanu saistītajiem jautājumiem, nosūtīt uz Klienta norādīto e-pasta adresi paziņojumu ar norādīto par interneta mājaslapas adresi un vietu interneta mājaslapā, kur attiecīgā informācija ir atrodamā.
- 11.6. Klientam paziņojot Bankai savu e-pasta adresi vai izmantojot Bankas piedāvātos interneta pakalpojumus, tiek uzskatīts, ka Klientam internets ir pieejams.
- 11.7. Ja saskaņā ar šiem Noteikumiem Bankai pastāv iespēja sniegt Klientam paredz to informāciju vairākos formātos un/vai veidos, tad uzskatāms, ka Banka ir sniegusi Klientam attiecīgo informāciju, ja tas veikts vismaz vienā no attiecīgajām formām vai veidiem.

12. Riski

- 12.1. Klientam ir pienākums pirms katrā vrtspārū darījumā ar visu pienācīgo rūpību izvērtēt informāciju par darījuma riskiem, kas minēti šajā nodaļā un Bankas ieguldījumu pakalpojumu rakojumu izpildes politikā.
- 12.2. Nosīdēt darījumu, Klients uzemas no darījuma izrietošos riskus. Klients apzinās, ka vrtspārū darījumi ir saistīti ar finanšu riskiem, kas var radīt viņam zaudējumus – daļu vai pilnā gēgulējuma vrtspārū ros zaudējumus.
- 12.3. Izsmē oša visu risku aprakstā šā nav iespējama, Banka ar šo Klientam izskaidro tikai nozīmīgos riskus, kuri saistīti ar Klienta ieguldījumiem Vrtspārū ros.
- 12.4. Nozīmīgākie ieguldījumu riski, kuri saistīti ar ieguldījumiem Vrtspārū ros, ir šādi:
- 12.4.1. **Tirgus risks** – potenciāli iespējama ciest zaudējumus, kas saistīti ar finanšu instrumentu tirgus izmaiņām, kuras notiek valsts kursu, procentu likmju izmaiņu u.c. faktoru ietekmē;
- 12.4.2. **Cenu risks** – risks, kura rezultātā Klients var ciest ievērojamus zaudējumus no vrtspārū cenu svārstībām;
- 12.4.3. **Emitentā risks** – risks, ka vrtspārū vrtība var samazināties saistībā ar attiecīgā emitenta nespēju pildīt uzņemtos saistības, viņiem finanšu liēm rādītjiem, ekonomiskiem sarežģījumiem vai citiem tamlīdzīgiem notikumiem, un vrtspārū vrtības samazināšanās rezultātā Klients cietīs zaudējumus;
- 12.4.4. **Procentu likmju svārstību risks** – procentu likmju izmaiņu nelabvēlīgā ietekmē uz vrtspārūriem – risks, ka Klients var ciest zaudējumus dēļ nelabvēlīgām tirgus svārstībām, kuru rezultātā mainīs finanšu tirgus procentu likmes. Piemēram, par daļu vrtspārū vrtība mainīs atkarībā no procentu likmju izmaiņām – ja procentu likmes pieaug, tad šo vrtspārū tirgus cena samazinās, un otrādi;
- 12.4.5. **Valūtas risks** – risks gadījumos, kad Klients veicis ieguldījumus valūtu valsts nominātos vrtspārū ros un, mainoties valūtu valūtu kursiem pret Klienta veikto ieguldījumu valūtu, Klients var ciest neparedzētus zaudējumus, šādu svārstību rezultātā mainoties attiecīgo vrtspārū vrtībai;
- 12.4.6. **Likviditātes risks** – zaudējumu varbūtība, kura rodas no nepietiekamas tirgus likviditātes, kā rezultātā ir apgrūtināta vai ir neiespējama finanšu instrumentu pirkšana vai pārdošana Klientam vlamajā laikā un par vlamāo cenu;
- 12.4.7. **Darījuma partnera risks** – ir iespējama ciest zaudējumus, kas rodas, ja puse, kura ar Bankas starpniecību ir nosīdusi finanšu darījumu ar Klientu, neizpilda savas no darījuma izrietošās saistības;
- 12.4.8. **Kredīta risks** – ir iespējama ciest zaudējumus, ja Klienta parādnieki (debitors) nepildīs vai nespēj pildīt līguma vai darījuma akta noteikumos paredzētās saistības pret Klientu, kuras izriet no vrtspārū darījuma;
- 12.4.9. **Ekonomiskais risks** – saistīts ar ekonomiskās situācijas izmaiņām valstī, kur sīr veikti ieguldījumi;
- 12.4.10. **Valsts iebpolitiskais risks** – risks, kas rodas valstī vai reģionā, kur izvietots vai reģistrēti emitenti, kur investējis Klients, noris notikumi, kas iespaido politisko vai ekonomisko stabilitāti vai turpmāk šāda reģiona vai valsts attīstību, kā rezultātā pastāv iespējama, ka Klients var zaudēt savus ieguldījumus vai to daļu attiecīgā valstī vai ciest jebkādu zaudējumus veikto darījumu rezultātā;
- 12.4.11. **Juridiskais risks** – iespējama, ka Klientam radīsies papildu izdevumi saistībā ar izmaiņām valsts un valūtu tiesību aktos (t.sk. nodokļu politikā);
- 12.4.12. **Operacionālais risks** – risks, kad tehniskajiem darījumu darīsties traucējumi pērskatu sistēmās vai komunikāciju kanālos, kā rezultātā notiek neprecīza darījumu apstrāde.
- 12.4.13. **Norīnu risks** – iespējama ciest zaudējumus, ja darījuma partneris vai vrtspārū turētājs neveic savlaicīgi vrtspārū piegādi vai norīnus par veikto darījumu vrtspārū piegādi;
- 12.4.14. **Sistēmās risks** – risks galvenokārt saistīts ar vrtspārū turēšanas sistēmu un depozitāriju, fondu biržu, norīnu veicēju, vrtspārū turētāju un citu institūciju darbību vai bezdarbību, kā rezultātā šīs institūcijas nepilda savas saistības pret klientiem vai to turējamo esošie vrtspārū rītieki neatgriezeniski zaudēti;
- 12.4.15. **Informācijas risks** – patiesas un pilnā informācijas par emitentu vai vrtspārū nepieejamība vai trūkums;
- 12.4.16. **Citi riski** – nepērvaramā vara (dabas katastrofas un stihijas, kara darbības, streiki, traucējumi saziāslēzekos, informācijas sistēmās u.c.), valsts pērvaldes institūciju noteiktās sankcijas un tiesu spriedumu pret emitentu vai jebkuru no darījumu partneriem, kā arī jebkuri citi riski, kurus nevar pilnā prognozēt vai kontrolēt.
- 12.5. Ieguldītājiem rēvalsts emitētos vrtspārū ros, Klients apzinās, ka šādu vrtspārū turēšana ietver papildu riskus, kas ir saistīti ar trešo personu, kuru turējums atrodas vrtspārūrī, iespējamo saistību neizpildi vai maksātnespēju, kā arī rēvalsts tiesību aktu un tirgus prakses piemērošanu. Attiecībā uz rēvalsts reģistrēto trešo personu uzskaitē esošiem vrtspārūriem un naudas lēzekiem un no tiem izrietošām tiesībām, kā arī attiecībā uz šo trešo personu darbību un atbildību tiek piemēroti attiecīgās valsts tiesību akti un tirgus prakse, kas var atšķirties no Latvijas Republikas tiesību aktiem un tirgus prakses vrtspārū turēšanā un ar vrtspārūriem saistītajās tiesībās.

13. Pakalpojumu piemērošana un atbilstība klienta interesēm

- 13.1. Klientam, kuram Banka nav piešķirusi *profesionāla klienta* vai *tiesgā darījuma partnera* statusu, ir pienākums pēc Bankas pieprasījuma sniegt tai informāciju par tēzināšanu un pieredzi vrtspārū darījumā, mērīem, kurus Klients vlamāsasniegt ar attiecīgajiem darījumiem, un Klienta finanšu loģistikā, kā arī informāciju par izmaiņām iepriekš sniegtajā informācijā.
- 13.2. Lai iegūtu iepriekšējā punktā 13.1. minēto informāciju Klientam ir jāizpilda un jāiesniedz Bankai Anкета:
- 13.2.1. nosīdēt Līgumu;
- 13.2.2. ar šiem Noteikumiem paredzēto pakalpojumu sniegšanas laikā pēc Bankas pieprasījuma, bet ne biežāk kā reizi gadā.

- 13.3. Ja Klients neaizpilda Anketu vai izpilda to nepilnīgi vai neinformē Banku par izmaiņām Anketē pieprasītajā informācijā, tad Klients apzinas un ar šo tiek uzskatīts, ka Klients ir brīdināts par to, ka Bankai nav iespējams izvērtēt paredzēto pakalpojumu un produktu piemērotību Klientam, un tādā Banka nav atbildīga par sekām, kuras izraisījis klienta atteikšanās sniegt informāciju, nepilnīgās informācijas sniegšana vai neziņošana par izmaiņām iepriekš sniegtajā informācijā;
- 13.4. Likumā noteiktajos gadījumos Banka izvērtē, vai Klienta zināšanas un pieredze ir pietiekama, lai izprastu ar attiecīgo vrtspārņu vai ieguldījumu pakalpojumu saistītos riskus, un brīdina Klientu gadījumos, kad attiecīgais produkts vai pakalpojums nav Klientam piemērots.
- 13.5. Ja Klients, neņemot vērā Bankas brīdinājumu, noslēdz darījumu, ko Banka uzskata par Klientam nepiemērotu, Klients pakāuj sevi riskiem, kuru pienācīgā izvērtēšanai, kontrolei un samazināšanai viņam nav pietiekamu zināšanu un pieredzes.
- 13.6. Ja Klients atsakās sniegt Bankai tiesīprasīto informāciju, sniedzot nepilnīgi, neprecīzi vai neinformē Banku par izmaiņām iepriekš sniegtajā informācijā, Banka nav atbildīga par to, ka nevar izvērtēt vai nevar precīzi izvērtēt, vai Klientam ir pietiekams zināšanas un pieredze, lai saprastu ar attiecīgo produktu vai pakalpojumu saistītos riskus, un nevar brīdīt Klientu par gadījumiem, kad produkts vai pakalpojums ir Klientam nepiemērots, kā arī nevar izvērtēt, vai attiecīgais produkts vai pakalpojums atbilst ieguldījuma mērķim un vai Klients ir spējīgs finansēli uzņemties zaudējumus, ko varētu radīt šis produkts vai pakalpojums.
- 13.7. Klients pilnvaro personas, kurām Klients ir piešķirījis tiesības iesniegt šajos Noteikumos noteiktos Rīkojumus (uzdevumus), iesniegt Bankas pieprasīto informāciju Klienta vārdā.
- 13.8. Banka ir tiesīgā nepieprasīt no *privātklienta* informāciju par tās pieredzi un zināšanām attiecībā uz šajos Noteikumos paredzētajiem darījumiem, ja:
- 13.8.1. Banka nesniedz konsultācijas par konkrēto darījumu ar vrtspārņiem;
- 13.8.2. Banka neveic vrtspārņu individuālu pētījumu;
- 13.8.3. darījums attiecas uz vienkāršajiem vrtspārņiem – t.i., vienkāršajiem finanšu instrumentiem Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē (t.sk., akcijas, kurām ir ierobežots tirgus; naudas tirgus instrumenti; obligācijas cita veida parādā vrtspārņi (izņemot tās obligācijas, kas ir parādā vrtspārņiem, kuri ietver atvasināto instrumentu); ieguldījumu fondu apliecības);
- 13.8.4. Bankas pakalpojums tiek sniegts pēc Klienta iniciatīvas;
- 13.8.5. Klients ir skaidri informēts, ka, sniedzot attiecīgo pakalpojumu, Banka neizvērtē darījuma vai vrtspārņu piemērotību Klientam un kā tad Klients negatīvi atbilstoši aizsardzību.

14. Informācija par Banku un tās sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem

- 14.1. Banka sniedz Klientam *Finanšu instrumentu un ieguldījumu pakalpojumu aprakstu*, kas satur likumā pieprasīto informāciju par:
- 14.1.1. informāciju par Banku kā ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju un tās sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem un ieguldījumu blakuspakalpojumiem;
- 14.1.2. informāciju par finanšu instrumentiem (vrtspārņu veidiem) un piedāvājumiem ieguldījumu stratēģijām, ar ieguldījumiem attiecīgajos vrtspārņos vai ar konkrēto ieguldījuma stratēģiju saistītajiem riskiem;
- 14.1.3. informāciju par pakalpojumu izmaksām un ar to saistītajām izmaksām;
- 14.1.4. darījuma izpildes vietas;
- 14.1.5. informāciju par klienta vrtspārņu un naudas līdzekļu drošību;
- 14.1.6. Ieguldījumu pakalpojumu rīkojumu izpildes politiku;
- 14.1.7. citu likumā noteikto informāciju, kas attiecas uz Banku un tās sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem.
- 14.2. Šo Noteikumu iepriekšējā punktā 14.1. minēto informāciju un par šo informāciju izmaiņām Klients var iepazīties Bankas filiālēs un Bankas interneta mājaslapā www.hipo.lv.

15. Atbildība

- 15.1. Ja Banka ir rīkojusies Klienta dotā rīkojuma robežās, nav praksi šo Noteikumu, Likuma noteikumus, tad Banka nav atbildīga par zaudējumiem, kas radušies Klientam saistībā ar dotā rīkojuma (uzdevuma) izpildi.
- 15.2. Banka nav atbildīga par zaudējumiem, kas radušies Klientam saistībā ar tās dotā Klienta rīkojuma (uzdevuma) neizpildi, ja rīkojums nav izpildīts no Bankas neatkarīgu apstākļu dēļ vai Banka neizpilda rīkojumu (uzdevumu) citos šajos Noteikumos vai Likumā noteiktajos gadījumos.
- 15.3. Banka jebkurā gadījumā neatbild par Klienta neiegūto peļņu.
- 15.4. Klientam ir pienākums atbildēt Bankai visus zaudējumus, kas tai radušies, Klientam nepildot Likumā vai šajos Noteikumos noteiktos pienākumus un saistības.
- 15.5. Ja Klients nepilda jebkuras savas saistības pret Banku, Bankai ir tiesības apturēt visas operācijas ar Klienta kontos esošajiem vrtspārņiem līdz Klienta saistību izpildes brīdim.
- 15.6. Klients ir atbildīgs par nesankcionētu trešo personu pieeju Klienta rīcībā esošajai identifikācijas procedūrai, piemēram, parolēm, test-atļauju aprīnā kodu tabulām, zīmogiņiem u.t.t.
- 15.7. Banka ir atbildīga par Bankas rīcībā esošajiem Klientu identifikācijas dokumentiem, piemēram, test-atļauju aprīnā kodu tabulām, parakstu paraugu kartiņiem u.t.t.
- 15.8. Banka nav atbildīga par sekām, ko izraisa to institūciju (LCD, Biržas) darbība un lēmumi, kuru pakalpojumi tiek izmantoti, sniedzot Klientiem šajos noteikumos aprakstītos pakalpojumus.
- 15.9. Banka neatbild Klientam vai trešajām personām par kaitējumu, norīnā, citu pienākumu izpildes aizkavēšanu, neprecīzītēm, citām nepilnībām un zaudējumiem, kas radušies klienta nepilnīgi vai kaitējumiem, izpildot dokumentu, uzdevumu iesniegšanu vai neiesniegšanu rezultātā.
- 15.10. Banka tiek atbrīvota no atbildības par Likumā vai šo Noteikumu saistību neizpildi, ja šādas neizpildes cēlonis ir nepārauga vara (force majeure). Nepārauga vara ir notikums, kas atrodas ārpus Bankas kontroles (piemēram, dabas katastrofas un stihijas, kara darbības, terora akti, streiki, traucējumi saistībā ar līdzekļu un informācijas sistēmām, normatīvo aktu grozījumi, papildinājumi vai jaunu šādu aktu pieņemšana vai spēkāstāšanās, kā arī citi notikumi).
- 15.11. Klients uzņemas atbildību par savu ieguldījumu vrtspārņos un no tiem izrietošo saistību izpildes atbilstīgās valsts tiesību aktiem. Klients uzņemas visu risku, kas izriet no valstīm, ar kurām ir ierobežojumiem, vrtspārņu atsavināšanas vai nodošanas ierobežojumiem, nodokļiem un nodevumiem un citiem maksājumiem, kas ir spēkā attiecīgajās valstīs.
- 15.12. Ja Klients, kurš atver vrtspārņu kontu, ir iekavējis daudziem emitentiem, kas informāciju turētāju sarakstā, tam ir jāinformē par to Banka. Ja Klients iekavējis daudziem emitentiem, kas informāciju turētāju sarakstā, tam, kad jau atvērta finanšu instrumentu konts Bankā, Klients nekavējoties informē par to Banku.
- 15.13. Klients apņemas pirms katra Rīkojuma iesniegšanas Bankai iepazīties ar spēkā esošo Noteikumu un Cenrāžā redakciju. Banka nav atbildīga par Klienta zaudējumiem un citiem papildus izdevumiem, ja Klients nav iepazīties ar spēkā esošo Noteikumu un Cenrāžā redakciju.

16. Interesešu konfliktu novēršana

- 16.1. Banka veic pasākumus, kas paredz interesu konfliktu identificēšanu un novēršanu, kas ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas laikā var rasties starp Banku un tās klientiem saskaņā ar *Interesešu konfliktu novēršanas politiku*, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus.
- 16.2. Pēc Klienta pieprasījuma Banka nodrošina Klientam iespēju iepazīties ar Bankas apstiprināto *Interesešu konfliktu novēršanas politiku*, sniedzot ieguldījumu pakalpojumu aprakstu. Ar *Interesešu konfliktu novēršanas politiku*, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus spēkā esošo versiju Klienti var iepazīties Bankas filiālēs un Bankas interneta mājaslapā www.hipo.lv.

17. Ieguldījumu aizsardzības un noguldījumu garantijas sistēmas

- 17.1. Banka ir ieguldījumu aizsardzības sistēmas daļēniece saskaņā ar *Ieguldījumu aizsardzības likuma* noteikumiem. *Ieguldījumu aizsardzības likuma* noteiktajos gadījumos Klientam ir tiesības uz likumnoteikto kompensāciju.
- 17.2. Uz Klienta naudas noguldījumiem Banka attiecas *Noguldījumu garantijas likuma* noteikumi, saskaņā ar kuriem noguldījuma nepieejamības gadījumā Klientam ir tiesības uz likumnoteikto garantatātlīdzību.
- 17.3. Ar ieguldījumu aizsardzības sistēmas un noguldījumu garantijas sistēmas noteikumiem Klienti var iepazīties Bankas [Finanšu instrumentu un ieguldījumu pakalpojumu aprakstā](#).

18. Konfidencialitāte

- 18.1. Pusem ir pienākums saglabāt konfidencialitāti attiecībā uz informāciju, kas saistīta ar šajos Noteikumos paredzētajiem kontiem un vrtspārņu darījumiem – neviena no Pusēm nedrīkst izpaust šādu informāciju trešajām personām, izņemot šajos Noteikumos un Likuma noteiktajos gadījumos.
- 18.2. Banka garantē Klienta vrtspārņu kontu ar vrtspārņu riem veikto darījumu nosaukumu atbilstoši Kredītiestāžu likuma un Finanšu instrumentu tirgus likuma prasībām.
- 18.3. Banka sniedz informāciju par Klienta vrtspārņu kontu un tajā veiktajiem darījumiem tikai Kredītiestāžu likuma un Finanšu instrumentu tirgus likuma noteiktajām valsts institūcijām un personām, attiecīgi norādītajos apjomos.
- 18.4. Klienti piekrīt, ka ziņās par Klientu, Klienta kontiem, rādījumiem (uzdevumiem) un darījumiem Banka var sniegt trešajām personām, ja šāda informācija ir nepieciešama, lai nodrošinātu pakalpojuma sniegšanu Klientam, vai, ja trešā persona pieprasa šo informāciju, izpildot tai ar Likuma noteiktām funkcijām.

19. Sūdzības un strīdu izšķiršana

- 19.1. Visas domstarpības, kas rodas vai var rasties starp Klientu un Banku vrtspārņu konta atvēršanas un apkalpošanas gaitā, risināmas rīcības ceļā, veicot pārrunas.
- 19.2. Klientam ir tiesības iesniegt sūdzību Bankai par vrtspārņu konta apkalpošanas gaitā sniegtajiem pakalpojumiem. Bankas pienākums ir sūdzību izskatīt un sniegt argumentētu atbildi likuma noteiktajos termiņos un kārtībā.
- 19.3. Ja nav iespējams panākt risinājumu punktā 19.1. noteiktajā kārtībā, tad strīds izšķirams *Latvijas Komerčbanku asociācijas šķīrītājam*, vienotais reģistrācijas numurs 40003746396, saskaņā ar šķīrītāja reglamentu un nolikumu par Latvijas Komerčbanku asociācijas šķīrītāja izdevumiem. Šo dokumentu noteikumi uzskatāmi par ietvertiem šajā punktā.
- 19.4. Šo Noteikumu iepriekšējā punkta 19.3. nosacījumi attiecībā uz šķīrītāju nav piemērojami Klientiem, kuri uzskatīti par patērētājiem *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* izpratnē – šādas Klienta savstarpējais strīds ar Banku izšķirams Latvijas Republikas tiespēcīvajiem nosacījumiem.
- 19.5. Ja Klienta prasījums vai sūdzība pret Banku ietilpst Latvijas Komerčbanku asociācijas ombuda kompetencē saskaņā ar šķīrītāja reglamentu, Klienti ir tiesīgs nodot prasījumu vai sūdzību izskatīšanai Latvijas Komerčbanku asociācijas ombudam.

20. Prātie noteikumi

- 20.1. Pušu starpniecība ir tiesiskā attiecības nosaka Līgums, šie Noteikumi un Latvijas Republikā spēkā esošie tiesību akti.
- 20.2. Klienta pienākums ir iepazīties ar šiem Noteikumiem un šo Noteikumu 14. sadaļā minētā informāciju, kā arī šo Noteikumu un šo Noteikumu 14. sadaļā minētā informāciju gadījumos.
- 20.3. Šo Noteikumu kāda no punkta spēkā neesamība vai neatbilstība normatīviem aktiem neietekmē citu Noteikumu punktu vai visu Noteikumu kopumu spēkā esamību. Pēc šādas trūkuma atklāšanas Puses vienojas par trūkumu novēršanu un turpina sadarboties saskaņā ar spēkā esošajiem Noteikumu punktiem, lai pēc iespējas labāk saglabātu šo Noteikumu mērķi un jēgu.
- 20.4. Bankai ir tiesības vienpusēji grozīt šos Noteikumus, informējot par to Klientu šo Noteikumu 11. sadaļā noteiktajā kārtībā 30 kalendārās dienas iepriekš. Ja Klienti nepiekrīt Bankas piedāvātajiem Noteikumu grozījumiem, tad Klienti ir tiesīgs vienpusēji atkāpties no vrtspārņu kontu apkalpošanu regulējot šo līgumattiecību, paziņojot par to Bankai rakstiskā veidā līdz šo Noteikumu grozījumu spēkā stāšanās datumam. Līgumattiecību darbība turpināsies, ja vien izbeidzas spēkā šo Noteikumu 20.9. - 20.11. noteikto nosacījumu izpildes. Ja Banka līdz šo Noteikumu grozījumu spēkā stāšanās dienai nav saņēmusi Klienta rakstisku iesniegumu par līgumattiecību izbeigšanu, Banka ir tiesīga uzskatīt, ka Klienti Bankas piedāvātos Noteikumu grozījumus ir akceptējuši.
- 20.5. Klientam ir tiesības vienpusēji izbeigt vrtspārņu konta apkalpošanu regulējot šo līgumattiecību, iesniedzot Bankai paziņojumu par attiecīgo līgumattiecību izbeigšanu vismaz 30 dienas iepriekš, ja Klienti ir nokārtojis visas no Līguma un šiem Noteikumiem izrietošās saistības.
- 20.6. Bankai ir tiesības vienpusēji izbeigt vrtspārņu kontu apkalpošanu regulējot šo līgumattiecību, paziņojot par to Klientam vismaz 30 dienas iepriekš, šādos gadījumos:

Vispārīgās noteikumi par rēķinu kontu apkalpošanas noteikumi

- 20.6.1. pieņemts lēmums par Klienta likvidāciju vai Klienta veic jebkādus darbus, kas vēršas uz likvidāciju, reorganizāciju, darbības izbeigšanu, administratora vai likvidatora iecelšanu;
- 20.6.2. ir konstatējamam Klienta faktiskās maksātnespējas pazīmes vai tiesībsniegts pieteikums par Klienta maksātnespējas atzīšanu, prasība par Klienta piespiedu likvidāciju, reorganizāciju, jebkādā citā veidā tiek uzsākta Klienta maksātnespējas, piespiedu likvidācijas vai reorganizācijas process;
- 20.6.3. Klienta rēķinā ir iestāšanās;
- 20.6.4. Klienta pamatdarbības licences (piemēram, kredītiestādes darbības licence, licence ieguldījumu pakalpojumu sniegšanai) anulēšana vai apturēšana;
- 20.6.5. Klienti nepilda jebkādas savas saistības, kas izriet no šiem Noteikumiem un jebkuriem citiem ar Banku noslēgtajiem līgumiem un Bankas vispārīgiem noteikumiem;
- 20.6.6. Klienta mantu tiek apturēta vai tai tiek uzlikts arests, tiek noteikta aizliegums Klientam veikt noteiktas darbības, aizliegums citām personām nodot Klientam naudas līdzekļus vai citu mantu, uz Klienta mantu tiek vērsta piedziņa, tiek noteikti Klienta saistību izpildes ierobežojumi, iestājas citi apstākļi, kas ierobežo Klienta tiesības rēķinā;
- 20.6.7. Bankai ir aizdomas, ka Klienti veic tirgus manipulācijas vai slēdz darījumus ar rēķinā, izmantojot iekšējo informāciju;
- 20.6.8. Bankai ir aizdomas par Klienta saistību ar noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizāciju vai legalizācijas mērķiem;
- 20.6.9. Klienti ir slēdzis visus savus naudas kontus Bankā.
- 20.7. Klienti nesegdājumā Bankai ir tiesības vienpusēji izbeigt rēķinu kontu apkalpošanu regulāro līgumattiecības bez iepriekšējas paziņojuma.
- 20.8. Bankai ir tiesības izbeigt šajos Noteikumos noteikto pakalpojumu sniegšanu attiecībā uz jebkādu Bankas turēto rēķinu vai rēķinu veidu, paziņojot Klientam par šo lēmumu vismaz 30 dienas iepriekš.
- 20.9. Ja viena no Pusēm iesniedz otrai Pusēji paziņojumu par rēķinu kontu apkalpošanu regulāro līgumattiecības izbeigšanu, nosauktā paziņojuma iesniegšanas brīdī Klienti nav tiesīgs dot Bankai rēķinājumus (uzdevumus), izņemot rēķinājumus (uzdevumus) par Klienta kontos esošo rēķinārumu pērkaitēšanu pie citā rēķinārumu turētāja. Banka slēdz Klienta rēķinārumu kontu, kad konta atlikums ir nulle un Klienti ir nokrājuši visas savas saistības pret Banku. V rēķinārumu kontu apkalpošanu regulāro līgumattiecības uzsāktas par izbeigtām no visu Klienta rēķinārumu kontu Bankā slēgšanas brīdī.
- 20.10. Saņemot vai iesniedzot paziņojumu par līgumattiecības izbeigšanu, Klientam ir pienākums nekavējoties iesniegt Bankai rēķinārumu (uzdevumu) par Klienta kontos esošo rēķinārumu pērkaitēšanu uz Klienta norādīto rēķinārumu kontu pie citā rēķinārumu turētāja. Ja Klienta rēķinārumu (uzdevumu) par rēķinārumu pērkaitēšanu nav saņemts šādu 30 dienu laikā (uzdevumu) par rēķinārumu pērkaitēšanu nav saņemts 30 dienu laikā no līgumattiecības izbeigšanas paziņojuma norādīta līgumattiecības izbeigšanas datuma, kā arī šo Noteikumu punktā 20.7. minētajā gadījumā, Bankai ir tiesības bez iepriekšēja brīdinājuma un bez jebkādiem papildu procedūriem pērkaitēt Klienta kontos esošos rēķinārumus vai atsavināt tos par labu sev par tirgus cenu, kuru nosaka Banka, vadoties no rēķinārumu cenas biržā, vai, ja rēķinārumu nav iekavēti biržā sarakstos vai ja informācija par to cenu biržā nav pieejama, vadoties no rēķinārumu cenas rēķinārumu biržā, vai no jebkādas citas Bankas rēķinārumu esošās informācijas par šiem vai līdzīgiem rēķinārumiem, pērkaitot pērkaitēšanas ierīcības Klienta naudas kontu Bankā.
- 20.11. Klientam ir pienākums Bankas Centrālajam noteiktajam pērkaitēt atlīdzību par rēķinārumu turēšanu no līgumattiecības izbeigšanas paziņojuma norādīta līgumattiecības izbeigšanas datuma līdz rēķinārumu pērkaitēšanai pie citā rēķinārumu turētāja vai rēķinārumu pērkaitēšanai, kā arī atlīdzību par rēķinārumu pērkaitēšanu.
- 20.12. Bankai ir tiesības pieprasīt ziņas par Klientu no ledzvētāju reģistru datubāzes un iepazīties ar Latvijas vai ārvalstu personas datu apstrādes sistēmas (tajā skaitā, bet ne tikai – Creditreform Latvija, BaltRisk) pieejamo informāciju par Klientu bez Klienta papildus piekrišanas.
- 20.13. Akceptējot šo Noteikumu nosacījumus par sev saistošiem, Klienti, kas ir fiziska persona, piekrīt, ka Bankai ir tiesības izmantot iespējamo informāciju par Klientu no Latvijas Bankas Kredītu reģistru iekavēto informāciju par Klientu.
- 20.14. Akceptējot šo Noteikumu nosacījumus par sev saistošiem, Klienti, kas ir juridiska persona, piekrīt, ka Bankai ir tiesības izmantot iespējamo informāciju par Klientu no Latvijas Bankas Kredītu reģistru iekavēto informāciju par Klientu.
- 20.14.1. Klientu un tēmeļsabiedrību, un komercsabiedrību, kurām Klientam ir būtiska līdzdalība;
- 20.14.2. Klienta dalībniekiem (kapitāla turētājiem), kuriem šajā komercsabiedrībā ir būtiska līdzdalība;
- 20.14.3. Klienta amatpersonām, tajā skaitā, bet ne tikai par revīzijas komisijas locekļiem un iekavētajiem revīzijas dienesta vadītājiem.
- 20.15. Akceptējot šo Noteikumu nosacījumus par sev saistošiem, Klienti neprotami piekrīt personas datu apstrādei ar mērķi sniegt tam pakalpojumu, kā arī piekrīt, ka Bankai ir tiesības sniegt ziņas par Klientu ar Banku vienotā nolūkā ietilpstot personām un tām personām, ar kurām Bankai ir noslēgti spēkā esoši līgumi, kuru līgumattiecības izpildei nepieciešama šādas informācijas apmaiņa ar nosacījumu, ka persona, kurai Banka sniegs ziņas, rakstiski apņemas neizpaust jebkādu Bankas saņemto informāciju par Klientu, kā arī izmumu pieļaut tikai spēkā esošajos normatīvajos aktos paredzētās gadījumos.
- 20.16. Klienti apņemas pirms katrā Rēķināruma iesniegšanas Bankai iepazīties ar spēkā esošo Noteikumu redakciju. Banka nav atbildīga par Klienta zaudējumiem un citiem papildus izdevumiem, ja Klienti nav iepazīties ar spēkā esošo Noteikumu redakciju.